

بررسی تحولات و نوآوری‌های

ولادان حدیدآمین دادرسی کیفری

مؤلف: علیرضا نوبهاران طهرانی

موسسه فرهنگی طرح نوین اندیشه

[www.tnovin.com](http://www.tnovin.com)

سرشناسه شناسه: نوبهاری طهرانی، علیرضا، ۱۳۶۶ -  
عنوان قراردادی: ایران، قوانین و احکام  
عنوان و پدیدآور: بررسی تحولات و نوآوری‌های قانون جدید آیین دادرسی کیفری / مولف علیرضا  
نوبهاری طهرانی

شخصات نشر: تهران: طرح نوین اندیشه، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۸۲ص.

شابک: 978-600-6284-57-6

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: ایران - جزایی - ایران

موضوع: حقوق - ایران

رده‌بندی کتاب: ۳۹۲ / ۳۸۰۰ KMH

رده بندی دیویدی: ۳۹۲ / ۳۸۰۰

کتابشناسی ملی: ۱۳۹۳

انتشارات طرح نوین اندیشه

تهران: خیابان فلسطین، پایین تر از خیابان شهید حجت دوست، بلاک ۲۹

تلفن: ۸۸۹۸۶۲۷۷ - ۸۸۹۸۶۲۷۸

www.noovin.com

بررسی تحولات و نوآوری‌های قانون جدید آیین دادرسی کیفری

علیرضا نوبهاری طهرانی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۳

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: مهرداد ناصری

ناظر چاپ و امور فنی: محسن کاربخش

۶۶۹۷۱۵۷۸-۹

حق چاپ محفوظ است

قیمت: ۲۳۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۸۴-۵۷-۶

ISBN: 978-600-6284-57-6

## فهرست مطالب

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| بخش اول - کلیات                                       | ۱۳  |
| فصل اول - تعریف آیین دادرسی کیفری و اصول حاکم بر آن   | ۱۳  |
| فصل دوم - دعوای عمومی و دعوای خصوصی                   | ۱۸  |
| بخش دوم - کشف جرم و تحقیقات مقدماتی                   | ۲۸  |
| فصل اول - دادسرا و حدود صلاحیت آن                     | ۲۸  |
| فصل دوم - مظاربان دادگستری و تکالیف آنان              | ۳۰  |
| فصل سوم - وظایف و اختیارات دادستان                    | ۵۰  |
| فصل چهارم - وظائف و اختیارات بازپرس                   | ۷۰  |
| مبحث اول - اختیارات بازپرس و حدود آن                  | ۷۰  |
| مبحث دوم - صلاحیت بازپرس                              | ۸۸  |
| فصل پنجم - معاینه محض، تحقیق محض، بازرسی و کارشناسی   | ۹۳  |
| فصل ششم - احضار و تحقیق از متهم، شاهد، مطلعین         | ۱۲۱ |
| مبحث اول - احضار جلب و تحقیق از متهم                  | ۱۲۱ |
| مبحث دوم - احضار و تحقیق از شهود و مطلعین             | ۱۴۷ |
| فصل هفتم - قرارهای تأمین و نظارت قضائی                | ۱۵۶ |
| فصل هشتم - اقدامات بازپرس و دادستان پس از ختم تحقیقات | ۱۸۹ |
| فصل نهم - تحقیقات مقدماتی جرایم اطفال و نوجوانان      | ۲۰۶ |
| فصل دهم - وظایف و اختیارات دادستان کل کشور            | ۲۰۹ |
| بخش سوم - دادگاه‌های کیفری، رسیدگی و صدور رأی         | ۲۱۲ |
| فصل اول - تشکیلات و صلاحیت دادگاه‌های کیفری           | ۲۱۲ |
| فصل دوم - رسیدگی به ادله اثبات                        | ۲۳۲ |
| فصل سوم - رسیدگی در دادگاه‌های کیفری                  | ۲۳۸ |
| مبحث اول - کیفیت شروع به رسیدگی                       | ۲۳۸ |
| مبحث دوم - ترتیب رسیدگی                               | ۲۵۵ |
| مبحث سوم - صدور رأی                                   | ۲۶۲ |
| فصل چهارم - رسیدگی در دادگاه کیفری یک                 | ۲۶۷ |
| مبحث اول - مقدمات رسیدگی                              | ۲۶۷ |
| مبحث دوم - ترتیب رسیدگی                               | ۲۷۷ |

|     |                                                                                                                                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۲۸۱ | مبحث سوم - صدور رأی                                                                                                                  |
| ۲۸۳ | فصل پنجم - رأی غیابی و واثوایی                                                                                                       |
| ۲۸۶ | فصل ششم - رسیدگی در دادگاه اطفال و نوجوانان                                                                                          |
| ۲۸۸ | مبحث دوم - ترتیب رسیدگی                                                                                                              |
| ۲۹۱ | فصل هفتم - احاله                                                                                                                     |
| ۲۹۳ | فصل هشتم - رد دادرس                                                                                                                  |
| ۲۹۸ | بخش چهارم - اعتراض به آراء                                                                                                           |
| ۲۹۸ | فصل اول - کلیات                                                                                                                      |
| ۳۱۱ | فصل دوم - کیفیت رسیدگی دادگاه تجدیدنظر استان                                                                                         |
| ۳۲۲ | فصل سوم - رسیدگی دیوان عالی کشور                                                                                                     |
| ۳۳۰ | فصل چهارم - اعلام رسدگی                                                                                                              |
| ۳۳۶ | بخش پنجم - اجرای احکام کیفری و اقدامات تأمینی و تربیتی                                                                               |
| ۳۳۶ | فصل اول - کلیات                                                                                                                      |
| ۳۵۳ | فصل دوم - اجرای مجازات حبس                                                                                                           |
| ۳۶۵ | فصل سوم - اجرای محکومیت‌های مالی                                                                                                     |
| ۳۷۲ | فصل چهارم - اجرای سایر احکام کیفری                                                                                                   |
| ۳۷۶ | فصل پنجم - اجرای قرار تعلیق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار موقوفه صدور حکم، نظام نیمه‌آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه‌های الکترونیکی |
| ۳۷۹ | بخش ششم - هزینه دادرسی                                                                                                               |
| ۳۸۲ | بخش هفتم - سایر مقررات                                                                                                               |

## مقدمه:

اولین قانون آیین دادرسی کیفری که در نظام دادرسی کیفری ایران به تصویب رسید قانون اصول محاکمات جزایی مصوب سال ۱۲۹۰ (۱۲۹۱) بود که برگرفته از آیین موجود در کشورهای رومی ژرمنی، قواعد نظام دادرسی مختلط را اتخاذ و با استفاده از نهاد دادرسی به تعقیب و تحقیق جرایم و استفاده از نهاد دادگاه، به رسیدگی و صدور رأی می پرداخت. این روند ادامه داشت تا قانون گذار در سال ۱۳۰۳ با تصویب قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب تصمیم به حذف نهاد دادرسی گرفت و به وظایف این نهاد از جمله تعقیب و تحقیق توسط قاضی دادگاه انجام می شد؛ نظر به این تغییر کلی نیاز به تصویب قانون دادرسی کیفری منطبق با این تغییرات احساس شد؛ لذا قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۰۳ به طور آزمایشی و برای مدت سه سال به تصویب رسید و پس از آن نظر به ایرادات وارد بر این نهاد، مجدداً در سال ۱۳۸۱ قانون گذار با تصویب قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب این نهاد را احیاء کرد و قانون آزمایشی آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸ هم با تمديد هشتاد و سه روزه با حیات خود ادامه داد. این دو قانون از اصلی ترین و مهم ترین منابع دادرسی کیفری ایران پس از انقلاب به شمار می آمد و در کنار این دو همچنان قانون اصول محاکمات جزایی مصوب ۱۲۹۰ در خصوص دادرسی کیفری ویژه نظامیان معتبر بود.

نظر به تعارض این سه قانون با یکدیگر و نقایص وارد در آن، ضرورت تصویب قانونی جامع و منسجم احساس می شد. به همین دلیل در آخرین روزهای سال ۱۳۹۲ قانون گذار با نسخ صریح و کامل قانون اصول محاکمات جزایی مصوب ۱۲۹۰، قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸ و سایر قوانین مربوط و نسخ اغلب مواد قانون احیاء دادرسی مصوب ۱۳۸۱ قانون آیین دادرسی کیفری جدید را به تصویب رساند.

با توجه به تغییر و تحولات صورت گرفته در قانون جدید و لزوم بررسی این تغییرات جهت رفع نیاز داوطلبین آزمون های حقوقی پیش رو، کارآموزان و کالت و قضاوت، وکلای دادگستری، قضات و اساتید محترم، تدوین کتابی جهت بررسی تطبیقی تحولات صورت گرفته نسبت به قوانین ماقبل و با تأکید بر نوآوری های قانون جدید برای نگارنده ضروری به نظر رسید، تا بدین وسیله از یک طرف به آن دسته از اهالی علم حقوق که به قوانین سابق تسلط داشتند کمک کند تا با نگاهی اجمالی با

تحولات و نوآوری‌های قانون جدید آشنا شوند و از طرف دیگر راه را برای موفقیت دلوطلبین  
آزمون‌های حقوقی هموار سازد.

در انتها بر خود واجب می‌دانم تا از دوست عزیز و گرامی سرکار خانم سرورالسادات وضعی به  
جهت همکاری ایشان در نوشتن این اثر نهایت قدردانی را به عمل آورم که بدون اغراق اگر  
کتاب‌های ایشان نبود، این اثر هرگز به رشته قلم در نمی‌آمد.

علیرضا نوبهار طهرانی

بهار ۱۳۹۳

[Lawyer.terhani@gmail.com](mailto:Lawyer.terhani@gmail.com)

www.ketab.ir